

či konečně, zda vůbec byl vyloučen z hlasování, poněvadž šlo o jeho osobu. Nebylo-li však vyloučení žalobce dle stanov družstva, platných v době konání valné hromady, vůbec možno, zůstal žalobce přes usnesení valné hromady o jeho vyloučení členem žalovaného družstva, a v důsledcích toho ani usnesení o změně stanov nestalo se jednohlasně, jak to stanovy výslovně žádají, a jest proto i toto usnesení valné hromady neplatným. Z toho plyne, že žalobce, který, jak žalované družstvo samo připouští, má zájem na zjištění, že jeho vyloučení z družstva jest neplatným, má též zájem na neplatnosti valnou hromadou usnesené změny stanov, a jsou tu proto i ohledně tohoto žalobního žádání podmínky určovací žaloby ve smyslu Šu 228 c. ř. s. Jsou tedy rozhodnutí nižších soudů, vyhovující také v tomto směru prosbě žalobní, stavem věci a zákonem plně odůvodněna, a výtky, činěné napadenému rozsudku v tomto směru, lichými. Jest sice správné, že ustanovení stanov o vyloučení pravoplatně přijatého člena může býti pro žalované družstvo obtížné po případě i osudné, leč tvrzení dovolání, že se ustanovení to přičí předpisům zákona o společenstvech a dobrým mravům, není správné, neboť družstvo, když se svého času o stanovách usnášelo, molilo a musilo si býti vědomo důsledku tohoto ustanovení stanov, a když se přes to na tomto znění stanov usneslo, musí vzíti na sebe případné obtíže, dotýkající se jeho práva, zbaviti se pravoplatně přijatého člena, a nemůže nyní o ustanovení tomto tvrditi, že odporuje zákonu nebo přičí se dobrým mravům, protože mu činí nemožným, aby se zbavilo nepohodlného snad, avšak pravoplatně přijatého člena. Jaké důsledky družstvo z tohoto stavu věci vyvodí, pokud se týče vyvoditi musí, jest pro tento spor nerozhodno.

Čís. 3850.

Dopravní řád železniční.

Není třeba, by k reklamaci byl přiložen přijímací list nebo duplikát nákladního listu.

Ručení dráhy za škodu, vzniklé-li jiskřením len, dopravovaný v uzavřeném voze.

(Rozh. ze dne 13. května 1924, Rv I 122/24.)

Pohledávka proti dráze na náhradu škody vzniklím a hašením lnu, dopravovaného v uzavřeném voze, byla odesílatelem postoupena žalobci. Žalobě na dráhu o náhradu škody bylo vyhověno soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Prisvědčiti jest odvolacímu soudu, že nenastalo podle Šu 98 (1) žel. dopr. ř. promlčení nároku žalobkyně na náhradu škody proti železnici za len, za dopravy shořelý. Zjištěno jest, že žalobkyně jako adresátka zbytky lnu, dne 4. května 1921 do stanice určení dopraveného,

nepřevzala, ani nákladního listu nepřijala a že téhož dne poslala železničnímu dopravnímu úřadu dopis, došlý dne 5. května 1921, ve kterém žádá náhradu škody, účtem doloženou v sumě 94.525 Kč 20 h za len ve vagonu čís. 148.813 (původně čís. 110.515) jednak požárem zničený, jednak hašením poškozený. Zjištěno jest dále, že žalobkyně podala u téhož úřadu dne 27. května 1921 na tištěném formuláři ještě jednu »reklamační ohlášku« téhož náhradního nároku, připojivši postupní listinu ze dne 24. května 1921, opatřenou ověřeným podpisem zástupců odesílající firmy; dále že k nařízení ředitelství státních drah ze dne 11. října 1921 reklamantka byla vyzvána, aby předložila přijímací list nebo duplikát nákladního listu; že na zprávu dopravního úřadu, podle které tyto doklady jsou v ruce odesílatele, ředitelství státních drah oznámilo reklamantce dopisem ze dne 22. října 1921, že o reklamaci nelze projednávat, jelikož žádaný přijímací list (duplikát) nebyl předložen; konečně, že reklamantka po té dopisem ze dne 2. listopadu 1921, došlým dne 4. listopadu 1921, přijímací list předložila a že teprve výměrem ředitelství státních drah ze dne 22. května 1922 byla vyrozuměna, že se jejímu nároku na odškodnění nevyhovuje, protože bylo zjištěno, že požár vznikl samovznícením lnu. I kdyby se připustilo, že žalobkyně, nejsouc odesílatelkou zboží a nepřijavši nákladního listu, vykazala oprávnění k reklamaci (§ 99(1) žel. dopr. ř.) teprve dne 27. května 1921 postupní listinou provoznímu úřadu předloženou, a i kdyby se připustilo, že promlčecí lhůta počala běžeti od 28. dubna 1921, kteréhož dne odesílatelka byla železnici o požáru zásilky vyrozuměna, uplynul od 28. dubna 1921 do 27. května 1921 teprve jeden měsíc, kdežto běh další promlčecí lhůty byl reklamaci ze dne 27. května 1921 zastaven, protože reklamace formou i obsahem vyhovovala předpisům Šu 98 (3) a Šu 99 (3) žel. dopr. ř. Není správným názor dovolatelky, že reklamace stala se účinnou teprve předložením přijímacího listu dne 4. listopadu 1921, neboť, pokládal-li železniční úřad za nutné předložení přijímacího listu nebo duplikátu nákladního listu, ačkoliv prvopis tohoto nákladního listu ve spisech měl, šlo jen o vadu formální, která na jeho vyzvání byla napravena. Tím nestala se reklamace ze dne 27. května 1921 bezúčinnou. To uznal i železniční úřad sám tím, že o reklamaci ze dne 27. května 1921 šetření konal a u vyřízení této reklamace náhradu škody jen z toho důvodu odmítl, že prý požár vznikl samovznícením lnu (§ 863 obč. zák.). Zamítací výměr ze dne 22. května 1922 byl reklamantce doručen dne 25. května 1922 a byla tedy jedno-roční lhůta promlčecí v době od 27. května 1921 do 25. května 1922 zastavena. Protože pak žaloba podána byla dne 6. března 1923, tedy za 9 měsíců a 9 dnů po vyrozumění o zamítnutí ohlášky, neuplynula ani s připočtením shora zmíněného jednoho měsíce promlčecí lhůta v Šu 98 (1) žel. dopr. ř. předepsaná. Účelem předpisu Šu 98 (3) žel. dopr. ř. o stavení promlčení a písemném vyrozumění reklamantově právě jest, aby strana v době, dokud o osudu reklamace jest v nejistotě, nebyla vydána nebezpečnosti, že její ohlášený nárok mezi tím promlčením zanikne, zvláště když — jako v tomto případě — železnice nedbá předpisu Šu 99 (4) žel. dopr. ř., aby co nejrychleji nárok zkoumala

a věc vyřídila. Za tohoto stavu věci netřeba se zabývatí otázkou, kterou nižší soudy řešily, zda ani od 25. května 1922 promlčecí lhůta dále neběžela, ježto nebyly žalobkyni vráceny doklady její ohlášky (§ 98 (3) žel. dopr. ř.). Ani ve věci samé není dovolání z důvodu nesprávného právního posouzení věci opodstatněno. Žalovaná strana namítala původně v souhlasu s vyřízením ředitelství státních drah toliko, že požár vzešel jinak, totiž jiskřením, protože ani krytý vůz nebylo lze tak hermeticky uzavřít, zejména u dveří vagonu, aby mezerou mezi dveřmi a stěnou jiskra prolétnouti nemohla; ale jedním dechem namítala dále, že odesílatel, který si len sám nakládal, naložil zásilku vadně, protože neucpal nebo nezalepil ohnivzdorně všech skulin vozu. Podle toho to, co železnici provéstí nebylo možno, mělo býti možno provéstí odesílateli. Nižší soudy však zjistily, že samovznícení jest úplně vyloučeno, že naložení bylo bezvadné a že požár povstal asi jiskřením. Tím byly zákonné domněnky čis. 3 a 4 Šu 86 (1) žel. dopr. ř. vyvráceny. Úvahy dovolatelky o tom, jaké by bylo její ručení, kdyby zásilka byla bývala dopravována v otevřeném voze, a zda by byl zásilku postihl týž osud jako v zavřeném voze, jsou bezpředmětné, protože len v otevřeném voze dopravován nebyl a předpis Šu 86 (2) žel. dopr. ř. nepřichází tu v úvahu. Tvrdí-li dovolatelka konečně, že šlo o náhodu, jejíž následky nese podle Šu 1311 obč. zák. ten, v jehož jmění se přihodila, přehlíží, že tu nelze použití předpisu občanského zákona, nýbrž obchodního zákona a železničního dopravního řádu (čl. 395 obch. zák. § 84 žel. dopr. ř.), že dráha ručí za škodu, vzešlou na zboží, k dopravě jí svěřeném, od přijetí až do vydání, leda že by dokázala některý z vyvíňovacích důvodů Šu 84 žel. dopr. ř. Žádného z těchto důkazů železnice neprovedla a v prvé stolici na »vyšší moc« se ani neodvolávala. Bylo by třeba přesného důkazu, takže pouhé domněnky o tom, jak asi pravděpodobně požár vznikl, tu nestačí.

Čís. 3851.

Ustoupení od smlouvy kupitelem stane se účinným, třebas jím kupitel, uděleje prodávateli dodatečnou lhůtu, nepohrozil, jen když dodatečná lhůta uplynula, aniž by prodávatel byl řádně plnil.

(Rozh. ze dne 13. května 1924, Rv I 214/24.)

Žalobě prodávatele na kupitele o zaplacení kupní ceny procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Je zjištěno dopisy žalované firmy ze dne 26. února 1921 a 8. března 1921, že žalovaná dala žalobkyni dodatečnou lhůtu k plnění do 15. března 1921 a že jí tuto lhůtu na její žádost prodloužila do 31. března 1921, aniž arciž v těchto dopisech byla uvedla, který z důsledků čl. 356